

puhe nro 10
Kotoni 1958
Ji

Hyvät puoluetoverit.

Vaikka en olekaan erikoisen ahkeraan kirkossakävijä, niin silti aina joskus eksyn sinnekin. Kun kotipitäjäni ~~Kirkossa~~ viimeksi kävin, niin rovasti ~~Takinen~~ saarnasi ja ~~ker-
koti~~ miten Paavali kehoitti opetuslapsiaan julistamaan ~~heidän~~ sanaa jotenkin tähän tyyliin: "Missä ikänä te kuljettekin, niin puhukaa tätä hyvää asiaanne kaikissa sopivissa ja sopimattomissa paikoissa. Älkää lannistu-ko silloinkaan, vaikka yleinen mielipide painostaisi teitä tekemään väärin, vaikenemaan tai puhumaan sellais-
ta, minkä ette tiedä olevan totta. Olkaa rohkeat uskos-sanne, silloin kun tiedätte olevanne oikeassa." -

Tämä puhe sopii mielestäni malliksi myös meille nykypolven sosialidemokraateille, joka suhteessa

meitä on mustamaalattu, meitä on kolhittu ja meistä on annettu suorastaan väärää todistuksiakin sekä koti-maassa että naapurissak~~in~~. Heikkotahtoisisimmat tai sanoisinko vallanhimoisimmat joukostamme ovat sortuneet.

Vaikki eivät ole enää eroittaneet oikeita menettelytapoja vääristä, eivätkä puolueemme ohjelmaa sen hajoit-tajien ohjelmasta. Niinkauan hajoittajat ovat puhuneet puolueemme eheyden tärkeydestä, kun on tehty niinkuin hajoittajat ovat halunneet. Mutta kun järkevimvät so-sialidemokraateista ovat sanoneet, että nyt on korkea aika tehdä pesäero tästä naimakaupasta maalaisliiton kanssa, silloin hajoittajat ovat lähteneet omana ryhmä-nä jatkamaan samaa politiikkaa, ^{nsa} missä sosialidemokraat-tinen puolue on tehnyt suurimmat virheensä.

Senvuoksi tällaiset neuvottelutilaisuudet ovat aina paikallaan. Puolueväellemme ja lähellä meitä oleville piireille on tärkeätä tietää, minkä vuoksi sosialidemokraattinen puolue tai sen eduskuntaryhmä on jossakin meille tärkeässä asiassa omaksunut jonkun määrätynlaisen kannan, joka saattaa olla aivan päinvastainenkin, mitä esim. kommunistien kanta jossakin asiassa on. Huolimatta siitä, että hekin sanovat ajavansa tässä maassa vähäväkisten asiaa.

Poliittisen tilanteen selvittelyssä ei minulla ole teille mitään erikoista kerrottavana. Syksy on kulunut rauhallisesti hallituspuolueen kanssa käytyjen jaarittelujen merkeissä. Tosissaan maalaisliittolaiset eivät tietysti ole tarkoittaneetkaan jakaa valtaa muillekin parlamenttaarisille puolueille, sillä mistä sen paremmin voi oman puolueensa ja puolueväkensä etuja ajaa kuin olemalla maassa isäntänä itse. Aina vielä sopivasti peloittelee ulkopuolisella painostuksella epämieluisia ryhmiä ja nimittelee niitä summanutikassa äärimmäisiksi oikeistolaisiksi, kuten herrat pääministeri Sukselainen ja pankinjohtaja Simonen ovat m.m. sosialidemokraatit risti-

neet. Kummasti vaan maailma muuttuu ja pienessä ajassa sittenkin. Ei ole vielä kovinkaan montaa vuotta siitä kun joku herra Simonen kulki maamme määrättyissä piireissä lempinimellä Sapeli-Simonen ja joku maalaisliittolainen saattoi harmaissa suojeluskuntapökyissä olla kyyditsemässä sosialidemokraatteja Venäjän rajalle. Ja minkälaista kielenkäyttöä nämä suojeluskuntalaiset silloin käyttivät naapureistamme venäläisistä. Me sosialidemokraatit halusimme silloinkin, niinkuin koko itsenäisyytemme ajan olemme halunneet, pitää myöskin Venäjään ja venäläisiin hyviä naapuruussuhteita, mutta juuri ne samat piirit, jotka silloin nimittivät sosialidemokraatteja kommunisteiksi ja isänmaanpettureiksi heittelevät jälleen kivillä sosialidemokraatteja ja syyttävät meitä täysin päinvaltaisista mielipiteistä. Meillä on ollut vuosikymmenet sama jämerä johtaja Väinö Tanner, mutta maalaisliiton johto on meidän mielestämme pudonnut Alkiosta ja Kalliosta Korsimoon ja muihin K-linjan miehiin, joiden menneisyydestäkin puhutaan vähän yhtä ja toistaivan lakitupia myöden. Tällaiset miehet eivät ole kelvollisia päästämään ~~Väinö Tannerin~~ *puheensa* *puheenjohtajan* kengännauloja.

Se, että ~~puolueemme johtajasta~~ ^{puolueemme johtajasta} Väinö Tannerin aikana tehtiin suuri sotasyyllinen, vaikka hän vastusti alusta saakka koko sotaa ja olisi ollut valmis rauhaan jo silloin kun maalaisliittolaiset vielä sanoivat, ettei tuumaakaan isänmaata, se johtui siitä, että silloinkin niinkuin nytkin juuri sosialidemokraattisessa puolueessa oman maamme kommunistit näkivät pahimman ~~pehimman~~ vastuksensa ja he uskoivat, että puolue lamaantuu, kun ^{ke} sota-oikeuden päätöksellä puolueen johtajasta tehdään ~~tällainen~~ syntipukki. Saman johtopäätöksen voimme tehdä tänäkin päivänä, sillä esim. äskettäin päättyneille Neuvostoliiton messuille kutsuttiin eduskunnasta kaikki muut ryhmät, mutta ei sosialidemokraatteja. Tietysti suomalaiset neuvonantajat olivat antaneet messujen järjestäjille tällaiset kutsuohjeet. Eiväthän neuvostoliiton johtajat tunne montakaan Suomen sosialidemokraatteista, joten heidän on uskottava meistä, mitä kotikommunistimme ja osittain maalaisliittolaisetkin meistä heille kertovat. Virolainen jo julkisesti varoiteli ~~omaa~~ tällaisesta epäkansallisesta esiintymisestä, mutta kommunisteillahan on tietysti suu-

rena päämääränään saada tuhotuksi maastamme sosiaalidemokraattinen puolue, sillä skogilaisista ja porvarillisista puolueistamme ei heille enää olisi paljonkaan päänvaivaa. Maalaisliittolaisten pääministeri jo nyt lausahtelee ihastuksen sanoja kansandemokratioiden hallinnoista, joihin niiden kansa on niin tyytyväistä, ettei ~~niitä~~ ^{hallituksia} milloinkaan arvostella. Iltasanomat kyllä eräänä päivänä kertoi, että ministeri unohti, ettei kasandemokratioissa ole hyvä kenenkään ryhtyä hallituksia arvostelemaan, voi pudota tärkeä osa ~~ilmi~~kehosta hartioille. Vaikea on tietysti meidänkään maastamme kenenkään vastuullisesti hallita niin kauan kuin ~~neijännes~~ ^{osa} kansalaisistamme ihailee jotain muuta maata enemmän kuin kotimaastamme. Juuri tässä kohden onkin tärkein ero sosiaalidemokraattien ja kommunistien ohjelmissa. Me yritämme tästä omasta pikku-Suomestamme viihtyisää kotia kaikille kansalaisille omintakeisin keinoin ja kommunistit taas haluavat kaikessa tehtävän naapurimaan tavoin ja naapurimaan avuin. Me emme haluaisi isänmaastamme käsistä ja jaloista sidotuksi mihinkään vieraaseen valtioon, sillä me toivomme, että saisim-

me harjoittaa ^{esim} ~~kaupankäynti~~ä^{me} sekä länteen että itään, jotta mikään maa ei pääsisi meitä taloudellisten seikkojen vuoksi liikaa painostamaan. Sen vuoksi me emme hyväksy sellaista arkuutta, mitä hallituksemme on viime aikoina osoittanut, kun se ei ole usk^{rehellisesti} ~~ottanut~~ lähettää edes neuvottelijaa n.s. ulkoseitsikkoasiassa. Maamme puutavarasta viedään nykyisin kuitenkin 30 % ulkoseitsikon maihin, joten meille ei ole suinkaan yhdentekevää, minkälaisin ehdoin voimme puutavaraamme vastaisuudessa myydä. Neuvostoliitto on ilmoittanut seitsemän vuoden kuluessa tulevansa omavaraiseksi puutavaraan nähden, joten vientimahdollisuutemme sinne ovat silloin jokseenkin tukossa. Suunniteilla olevan ulkoseitsikon tarkoitus on, kuten kaikki varmaan olette lehdistä lukeneetkin, että liiton sisäiset tullit tul^lataisiin vähitellen asteittain suurimmaksi osaksi poistamaan näiden maiden välisessä kaupankäynnissä, niin että tullit jo vuonna 1970 olisivat täysin poistettu. Erikoisasemaan jäisi tietysti maatalous, jota useimmat maat jo nykyisinkin suojelevat tulleilla ja tuonnin määrällisin rajoituksin.- Kotimarkkina-

teollisuutemme kestäkykyä on epäilty, sen jälkeen kun ulkomailta saataisiin tullivapaasti erilaisia tarvikkeita. Kilpailukykyimme edellyttää vakaata kustannustasoa, myös vakaata palkkatasoa. Sitä ei kuitenkaan voida sitoa niinkauan kuin meillä on nykyisenlainen maataloustulolaki. Täyttä humpuukia koko laki! Se perustuu n. 1000 maanviljelijän itse ^{pohjaantuu} ^{omasta} ilman pätevää kontrollia tilastaan pitämään maatalouskirjanpitoon. Ne ovat tietysti järkevämpiä ^{in osa} maanviljelijöitä, jotka pystyvät pitämään kirjanpitoa. Heidän älynsä myöskin silloin leikkaa, että he aina pitävät ^{kirjanpitoaan} ^{ennemman} sitä niinkuin rakennusurakoitsijat. Nämäkin kuulemma väittävät, että joka urakka tuottaa tappiota, mutta rakennustyön päätyttyä urakoitsijalle ilmestyy kuitenkin jokseenkin poikkeuksetta uusi auto. Maatalous tilojenkin kirjanpito näyttää niin pientä voittoa, että maanviljelijät sillä tuskin olisivat tuenkaan turvin pysyneet hengissä, mutta ainakin Etelä-Suomessa ^{suurimman} maanviljelijöiden elintaso osoittaa vallan muuta. ^{pohjoisessa} Täällä asia on jo tietysti erilainen, kun täällä ei ^{ole suurtiloja oika-} enää voida viljellä rypsiä, ei sokerijuurikasta eikä monta muutamaakaan sellaista kasvia, joista etelän vil-

puhdas
jelijät saavat 100.000 markkaakin hehtaarilta, kuten
esim. tänä vuonna kerrotaan rypsisistä saatavan. Kun
lisäksi verotus ainakin Etelä- ja Keski-Suomessa vielä
suuresti suosii ^{suur-}maanviljelijöitä ja sen lisäksi val-
tion toimesta myönnetään ^{isännöspalkkio ja pinta-alaverot} 36 erilaista tukea, niin ei
ole ihme, että palkannäyttijäväestö tuntee itsensä kat-
keraksi ja sorretuksi. Jokaisesta avustuslaista, mitä
eduskunnassa on säädetty, ovat ^{suur-}maanviljelijät kahmi-
massa itselleen parhaat palat. Kun 67 edustajalla on
valta sanoa, että ellette tee ^{jostakin} ~~mitä~~ laista sellaista,
että mekin sen hyväksymme, niin emme anna koko lain
tulla voimaan. Juuri tästä syystä on esim. kansaneläke-
laissa niin suuri vääryys, mitä on syytinkipykälä,
lain 30 §, jossa sanotaan, että kiinteistön luovutukse-
yhteydessä vakuutetulle määrätystä eläkkeestä luetaan
hänen tulokseen vain se osa, joka ylittää 60.000 mark-
kaa vuodessa kun sensijaan lain 27 §:ssä sanotaan, et-
tä kansaneläkkeen tukiosa eli lisäeläke maksetaan ^{muille} täys-
määräisenä, jos vakuutetun vuositulo ei ylitä 17.000 m.
Näin siis sellainen vanhus, jolla on turvattu eläke
talosta ⁿⁿ saa kansaneläkkeen ja sen tukiosan, mutta
esim. vuokralla asuva punakaartilaisen leski, jolla

on pieni ~~huski~~kieläke saa tyytyä kansaneläkkeen perusosaan. Tämä laki päättyy kuluvan vuoden loppuun mennessä ja olemme odottaneet hallitukselta uutta esitystä, jotta voisimme edes yrittää eläkkeiden korotusta ja lain edellämäinittujen pykälien korjausta. Hallitus tuntuu kuitenkin kovin vitkastelevan esityksen annolla, vaikka eduskunta lausui kansaneläkelaitoksen valtuutettujen kertomuksen yhteydessä yksimielisen toivomuksen, että eläkkeitä olisi ^{heti} koroitettava. Hallitus toimituttaa vain erinäisiä tutkimuksia, vaikka eläkelaitoksella on jo 5 miljaardia vararahastoja, joista eläkkeitä voitaisi ^{heti} nieman nostaakin.

Työttömyysvakuutuslain kanssa on painiskeltu valiokunnassa jo heti syksystä lähtien. Maalaisliitto yrittää siitäkin sellaista, että lähes jokainen maanviljelijäkin pääsisi tästäkin vakuutuksesta osalliseksi, mutta sosialidemokraattien kanta oli että edellisen vuoden työpäivämäärä pitäisi olla mahdollisimman korkea ainakin 150 työpäivää, jotta laista todella tulisi juuri palkkatyöväen turva, koska nämä ovat todella turvaa vailla työttömyyden

kohdatessa perheen isää. Juuri tämänkin lain käsittelyssä näkyi ^{myös} kommunistien propakandanteko. He yhtyivät maalaisliittoon siinä, että työpäivämäärä pitää alentaa 100 päivään, jotta uittotyöläisetkin pääsevät vakuutuksesta osallisiksi. Ei kai tämän maan uittotyöläiset ole eläneet sillä, jos ovat 100 päivää olleet uittotöissä. Kai heidän jossakin muissa töissä on pitänyt olla ainakin toinen 100 päivää vuodessa. Lisäksi kommunistit valio-
kunnassa äänestivät sen kannan puolesta, että vain ne henkilöt itse joutuvat maksamaan ^{osaa} vakuutuksesta, jotka tulevat lain piiriinkin. Meidän ryhmämme käsitys oli, että työttömyys on sellainen kansallinen onnettomuus, jota torjumassa pitää olla koko kansa. Laki tulee lähipäivinä eduskuntaan ja nähtäväksi jää, meneekö se läpi, vai äänestävätkö porvarit sen yli vaalien.

^{sen demien aloite}
(Otamäen terätehdaslaki meni jo valtionvarainvaliokunnassa porvarien vastustuksesta huolimatta läpi. Eduskunnassa se sai viime viikolla osakseen jo ensimmäisessä käsittelyssä hyvin vilkkaan pohdinnan. Sosialidemokraattien taholta esitettiin kohta kohdalta ne motiivit, joihin viitaten voi-

daan pitää oikeana sitä toimenpidettä, että val-
tion varoja ~~voidaan~~ ^{eli} tarvittaessa kiinnittää myös
teollisuuteen, ainakin silloin, kun yksityisiltä
puuttuu uskallus näin suuriin pääomasijoituksiin.
On tietysti toivottavaa, että Raahen terästehtaasta
tulee kannattava yritys, sillä muuten elämämme
muuttuu kokolailla toivottomaksi, jos ei mikään
teollisuutemme kannata. Maalaisliittolaisten tyh-
jää käyviä sokeritehtaita on jo riittävästi maas-
samme miljaardisijoituksina, mutteivat he silloin
pelänneet valtion varojen sijoittamista, vaikka
jo etukäteen tiedettiin, ettei Suomen ilmastossa
voi viljellä juurikkaita kuin korkeintaan kahta
tehdasta varten. Silti niitä perustettiin viisi
ja nyt pitäisi väen vängällä sitten laajennuttaa
sokerijuurikkaan viljelys Ouluun asti, valtion
~~hajan~~ ^{en} turvin tietenkkin. Eihän ^{juurikkaan} sen viljelys
Etelä-Suomessakaan muuten ~~kannata~~ kannata. Eivät
maalaisliittolaiset yhtään sure sitä, että vuosit-
tain menee pitkälti toista miljaardia sokerilain
^{Etelä-Suomen vahavarsuilla}
nimissä maanviljelijöille, jotka ~~Etelä-Suomessa~~ jo
muutenkin tulevat hyvin toimeen.

Samanalaista miljaarditukea hallitus esittää Etelä-Suomen rypsinviljelijöille. Mutta jos köyhä invaliidi toivoo elinkorkonsa verovap~~puks~~' niin sellaista verolain korjausesitystä ei nykyinen hallitus voi eikä tahdo esittää. Meidän ryhmämme taholta on parhaillaan eduskunnassa jo valiokunta-asteella vaatimus verolakien uudistamisesta nykyistä oikeudenmukaisemmaksi. Ei tämä hallitus sellaisia esityksiä ^{näytä tekevän} ~~te~~ pienen pakonkaan edessä.

Vaikka Suomen palkannauttijoilta jo runsas kolmannes menee veroihin, niin silti kansan olot ovat kai niin hyvät, ettei ^{kansaa} ~~sitä~~ erikoisemmin kiinnosta yhteisten asioitten hoito eikä verovarojen käyttö. Sen osoittaa se välinpitämättömyys, mitä kansa ja nimenomaan sen vähävaraisin osa osoittaa vaaleihin. Joka neljäs vuosi on ^{Suomalaisilla} ~~kansallamme~~ tilaisuus lausua mielipiteensä vaalikojuissa, onko se tyytyväinen oman kuntansa, kirkkonsa ja valtionsa asioitten hoitoon. Lähes puolet äänioikeutetuista kansalaisistamme kuitenkin tuntee liiaksi rasittuvansa näillä vaaliretkillä ja jättää sen vuoksi kalliin ja vai- valla taistellun äänioikeutensa käyttämättä. ~~Tehn~~

Ihan hävettää todeta, että esim. viime kunnallis-
vaaleissa käytti koko maassa äänioikeutensa vain 66
%. Naiset olivat ^{peräti} ~~vain~~ keuhkoja äänestäjiä, sillä
heidän äänestysprosenttinsa oli vain 63, miesten
päästessä sentään 69 %:n. Jo pienellä valistamisella
ja ponnistamisella pääsisimme ainakin 10 % korkeampiin
lukuihin ja sillä olisi jo esim. eduskunnan kokoon-
panossa ehkä ratkaiseva merkitys. Kyllä varakkaat
piirit osaavat joka tavalla hoitaa asiansa. He eivät
jätä vaalioikeuttaan käyttämättä. Samoin kommunistit
ovat aktiivisia. Näinollen tuo suuri nukkuvien prosen-
ti jää pakostakin olemaan meitä, ^{hyväuskoisia} ~~hyväuskoisia~~ sosiali-
demokraatteja, jotka luotamme muiden oikeudentuntoon,
mutta itse emme jaksa riittävän ponnekkaasti taistel-
ta puolueemme hyväksi edes vaalipäivinä. Juuri tämä
Pohjois-Pohjanmaa on varmasti sellaista alityöllisyys-
aluetta, jossa myös työläisten itse tulisi ryhdistäy-
tyä luokkatietoisiksi sosialidemokraateiksi. Vaikka ei
sillä pienellä työväenyhdistyksen vuosittaisella jäsen-
maksulla heti saakaan vastiketta käteensä, kuten kau-
pasta esim. leivän tai voikilon, niin ~~sillä~~ ^{suuren yleisen kunnallisen} työväenyh-
distyksen jäsenmaksulla hoidetaan meitä kaikkia läheis-
sesti koskevia ~~kuntien~~ ^{suuren yleisen kunnallisen} ja valtion ~~suuren~~ asioita.

olin jo monta kertaa seisonut lämän maan
selkäranghana pilaten kiinni kansantal.
- 14 -
Jo tanssista demokratia

Tiedän, että tämä ~~ei~~ on kyllä valistunut paikka-
~~jossa sos. dem. on jalansijan~~
kunta, mutta teidän tulisi levittää tietoaanne myös
lähiympäristöön oikein todenteolla ja talkoilla.
Muistakaamme vain niitä suunnattomia vaikeuksia,
joiden yli veteraanienimme oli 60, sitten päästävä,
kun he perustivat tähän maahan sosialidemokraattisen
puolueen. Muistakaamme myös niitä saavutuksia, joita
puolueemme taistelujen tuloksena on tähän maahan
saatu. * Ei tällaiset ~~työväen~~ ^{nykyaikaiset} ~~taloudelliset~~ ^{puolueväkämme} aasinpotkut saa meitä
lannistaa. Päinvastoin, näiden pitää innostaa meitä
toimintaan järjestöissämme. Niissä on meidän voimam-
me. Ne on nyt pantava pyörimään, nuoriso- ja naisjär-
jestöjä myöden. Sosialidemokraattiset naiset ovat
tässä maassa ^{eniten} ~~myös paljon~~ saaneet aikaan naisten ja
äitien aseman ^{parannuksia}. Uskon, että täällä Iissä
on myös sellaisia ^{tähteitä} ~~naisia~~, joita ei vastukset peloita
ja jotka katsovat myöskin yhteiseksi velvollisuudek-
^{vastuullisesti}
seen toimia sosialidemokraattisten naisten hyväksi.

Aika on vakava ja sen vuoksi meidän on sosialidem-
okraatteina, naisissa ja miehissä otettava vastuuseen
henkilökohtaisesti toiminnassa osaa, ei yksin järjes-
töelämässä ja kotikunnassa vaan koko kansamme hyväksi.

* Ei alin kannanmistä. Ehdokas
vapauttaa ihmisiä, ellei sos. dem. puolue